

**Ocena vpliva posega na
plazljiva območja – za
nadomestna kmetijska
zemljišča na parcelah
3140/1, 3141, k.o.
2311 - Vitovlje**

INVESTITOR**Iztok Štrukelj**
Šempas 32a,
5261 Šempas**AVTOR****IRGO Inštitut za rudarstvo,
geotehnologijo in okolje**
Slovenčeva 93
SI-1000 Ljubljana**ŠT. PROJEKTA**
2012604**VRSTA PROJEKTA**
Poročilo - strokovne
podlage**KRAJ IN DATUM**
Ljubljana, februar, 2026

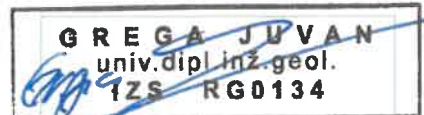
DIREKTOR

IRGO, Inštitut za rudarstvo, geotehnologijo in okolje.
Slovenčeva 93, SI-1000 Ljubljana
dr. Jože Ratej, univ. dipl. inž. geol.

VODJA PROJEKTA

Grega Juvan
univ. dipl. inž. geol.
PI RG0134

Kazalo elaborata:

1	Uvod	4
1.1	Izkazovanje potrebe po izdelavi SP po prilogi 8.....	4
2	Geografska umestitev območja posega	5
2.1	Splošna lega, geomorfološke in hidrološke značilnosti	5
3	Opis in grafični prikaz predvidenega posega	6
3.1	Osnovni opis posega.....	6
3.2	Interakcija posega in opozorilnih kart verjetnosti pojavljanja plazov.....	7
4	Geološke, hidrogeološke karakteristike širšega obravnavanega območja.....	8
4.1	Inženirsko-geološke značilnosti območja.....	9
5	Analiza vpliva posega na obstoječo ogroženost pojavljanja zemeljskih plazov.....	10
6	Zaključek.....	15
7	Viri	16
7.1	Spletni viri	16
7.2	Viri podatkov za GIS obdelavo:.....	16

Slike:

Slika 1:	Shema postopka uporabe Opozorilnih kart plazov 1:25.000 na nivoju načrtovanja.	4
Slika 2:	Prikaz okvirnega območja posega.....	6
Slika 3:	Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja plazov v merilu 1:25.000 in območje posega. .	7
Slika 4:	Prikaz območja na osnovni geološki karti - list Gorica - Palma.	8
Slika 5:	Prikaz območja na hidrogeološki karti – IAH.....	9
Slika 6:	Prostorska analiza obravnavanega območja na različnih grafičnih podlagah in kartah plazljivosti.....	11
Slika 7:	Stabilne brežine na starejših terasah.....	13
Slika 8:	Stabilen ravninski teren z blagimi nakloni.	13
Slika 9:	Erozija vodotoka, ki pa na obravnavanem območju ni zelo poudarjena. Fotografija posneta zahodno od območja.	14
Slika 10:	Izvir iz debelejšje plasti kalkarenita, ki se nahaja tudi pod obravnavanim območjem.	14

1 Uvod

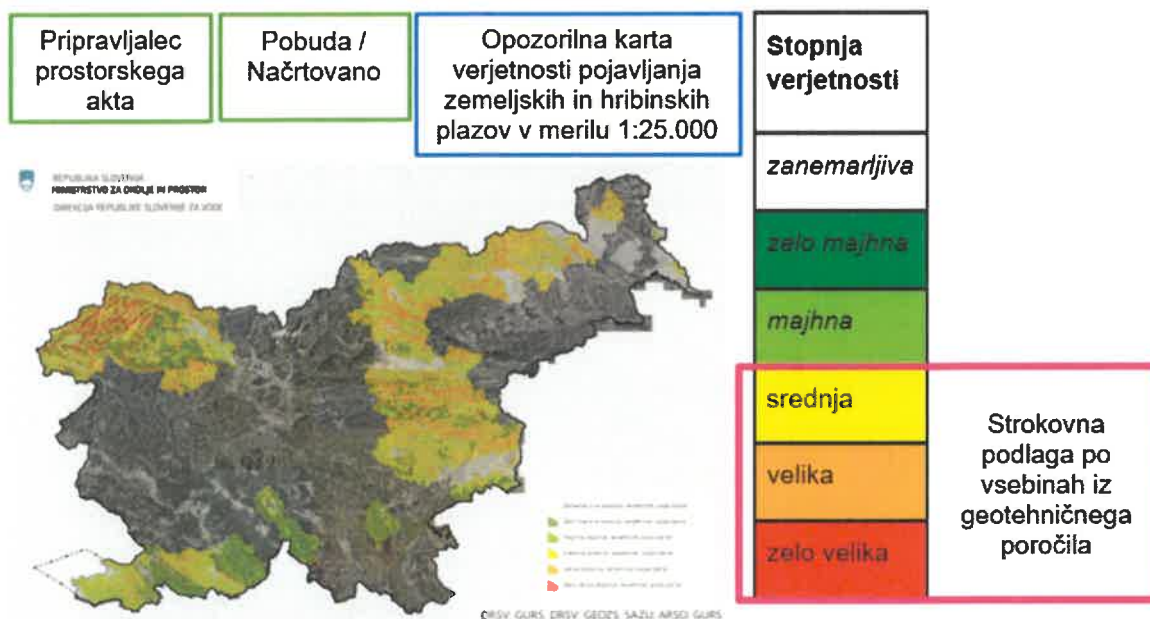
V poročilu je podana ocena o vplivu posega (sprememba namembnosti iz gozdnega v kmetijsko zemljišče; v nadaljevanju: poseg) na parcelah **3141 in 3140/1; k.o. 2311 - Vitovlje** na obstoječe stanje geosfere iz vidika vpliva na obstoječo verjetnost pojavljanja zemeljskih in kamninskih plazov in verjetnost pojavljanja drobirskih tokov.

S strani naročnika smo za potrebe izdelave naloge prejeli lokacijske katastrske podatke.

Pričujoče poročilo sledi vsebini priloge 8 splošnih smernic s področja upravljanja z vodami - Usmeritve za pripravo strokovnih podlag, okoljske, prostorske ter projektne in druge dokumentacije na podlagi Opozorilnih kart verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov v merilu 1:25.000 in Opozorilne karte verjetnosti pojavljanja zemeljskih plazov v merilu 1:250.000. Osnovno izhodišče za izdelavo strokovne podlage predstavlja Zakon o Vodah – ZV-1 (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US) in sicer 83. In 88. člen, ki naslavljata ogrožena območja, kamor se uvrščajo tudi plazljiva območja.

1.1 Izkazovanje potrebe po izdelavi SP po prilogi 8

Potreba po izdelavi strokovne podlage za obravnavani plan izhaja iz priloge 8 Splošnih smernic s področja upravljanja z vodami, ki se opira na opozorilne karte verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov v merilu 1:25.000 in na opozorilno karto verjetnosti pojavljanja zemeljskih plazov v merilu 1:250.000. Spodnja slika (Slika 1) prikazuje shemo uporabe opozorilne karte verjetnosti pojavljanja plazov, kot jo navaja priloga 8.

Slika 1: Shema postopka uporabe Opozorilnih kart plazov 1:25.000 na nivoju načrtovanja.

Iz priloge 8 izhaja, da je v fazah prostorskega načrtovanja in tudi v višjih fazah pridobivanja dovoljenj za območja s srednjo, veliko in zelo veliko verjetnostjo pojavljanja plazov predvidena izdelava strokovne podlage.

Prostorska analiza območja obravnave in opozorilnih kart plazov po posameznih pojavih (zemeljski plazovi, skalni podori in drobirski tokovi) je pokazala, da je se zemljišča nahajajo na območjih od srednje ter delno velike verjetnosti pojavljanja plazov.

2 Geografska umestitev območja posega

2.1 Splošna lega, geomorfološke in hidrološke značilnosti

Obravnavano območje se nahaja v Vipavski dolini južno od Šempasa. Nižinski deli doline so deloma ravninski, deloma pa rahlo gričevnati z vzpetinami, ki na tem delu dosega do 150 m n.v. Obravnavani teren se sicer nahaja na nadmorski višinah med 88 m n.v. do ca 100 m n.v.

Zaradi slabo prepustne podlage je rečna mreža gosta, v ravninskih delih pa je veliko melioracijskih jarkov. Tudi na ožjem območju je prisoten potok, ki je imel v času terenskega ogleda pretok med 2-3 l/s, ob nalivih pa so lahko porasti pretoka precejšnji. Ravninski deli ob vznožjih blagih vzpetin so pogosti zablateni in močvirnati. Tak primer je tudi na ožje obravnavanem območju. Vodotoki iz območja se pretakajo v smeri nadaljevanja doline proti zahodu in severozahodu, kjer se zlivajo v vodotok Lijak ter kasneje v Vipavo pri Renčah.

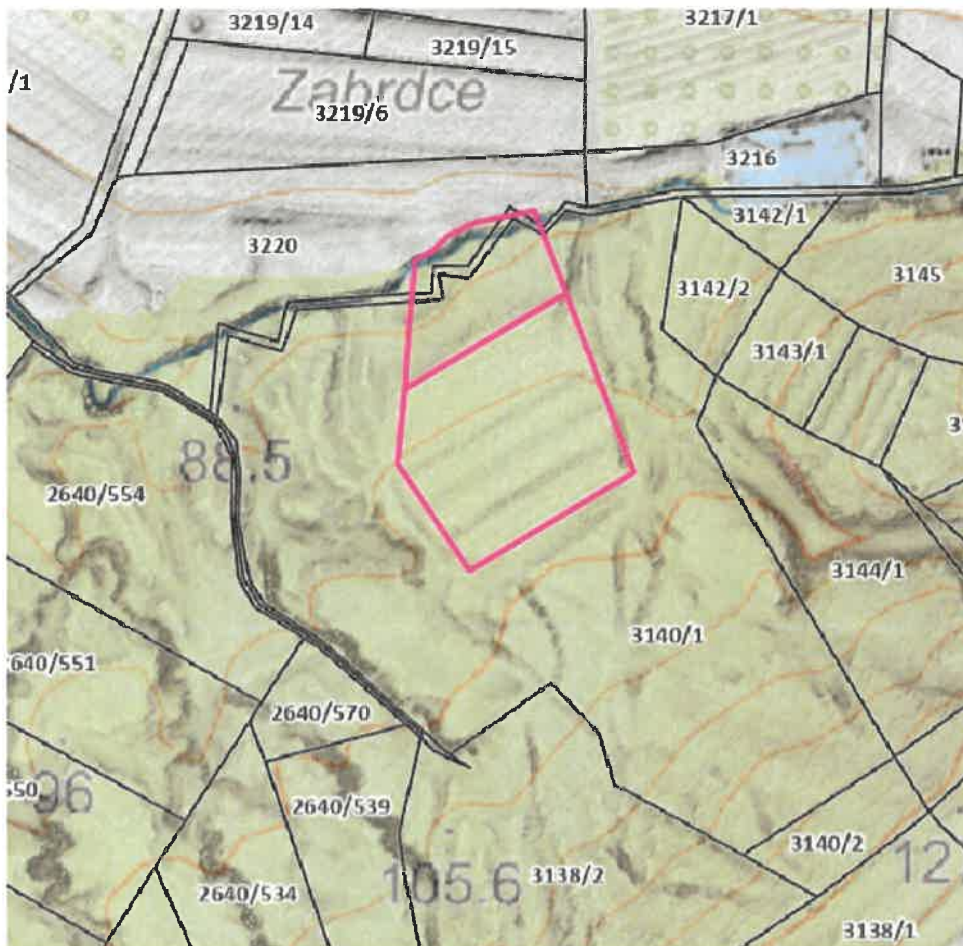
Po podatkih ARSO je v na postaji Bilje pri Novi Gorici v letu 2025 letna količina padavin znašala 1577,3 mm. Po karti infiltracije znaša povprečna letna infiltracija na obravnavanem območju okrog 580 mm/leto.

3 Opis in grafični prikaz predvidenega posega

3.1 Osnovni opis posega

Obravnani poseg predstavlja spremembo namembnosti zemljišča na parcelah 3141 in 3140/1; k.o. 2311 - Vitovlje. Poseg zajema celotno površino parcele 3141, k.o. 2311 - Vitovlje ter severozahodni del parcele 3140/1, k.o. 2311 - Vitovlje. Obstoječa namenska raba prostora je za obe zemljišči gozdna površina, sprememba namembnosti pa v okviru vzpostavitve nadomestnega kmetijskega zemljišča predvideva spremembo namembnosti v kmetijske površine. Dejanski poseg v okviru ureditve kmetijskega zemljišča ni poznan.

Spodnja slika prikazuje okvirno območje posega (Slika 2).

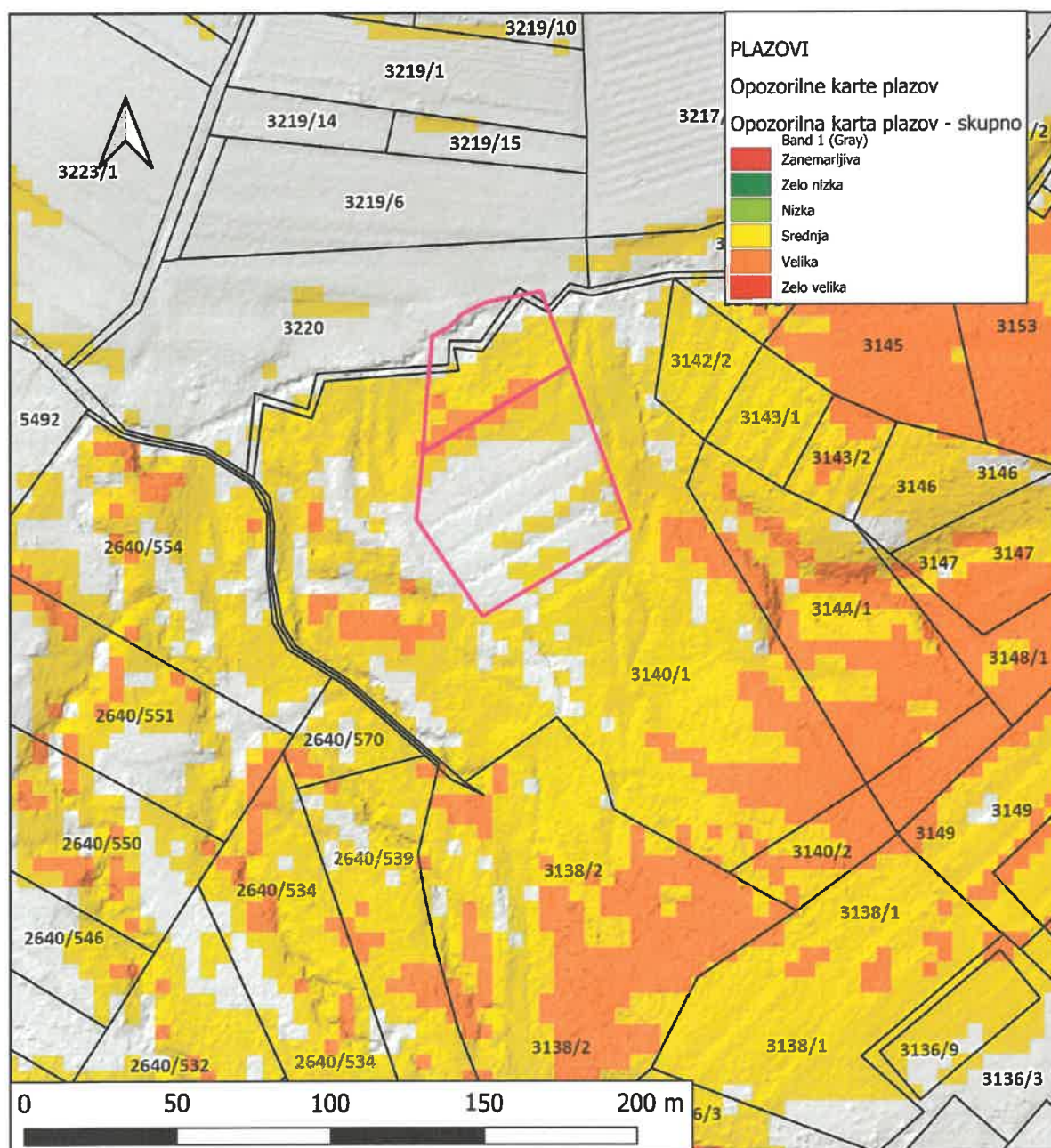

Slika 2: Prikaz okvirnega območja posega

3.2 Interakcija posega in opozorilnih kart verjetnosti pojavljanja plazov

Iz analize preseka območja in opozorilne karte verjetnosti pojavljanja plazov v merilu 1:25.000, je razvidno, da se deli obravnavanega območja nahajajo na območjih s srednjo verjetnostjo pojavljanja plazov, manjši del pa zajema tudi območja velike verjetnosti pojavljanja plazov. Preostali del območja se nahaja na razredih od majhne do zanemarljive verjetnosti pojavljanja plazov.

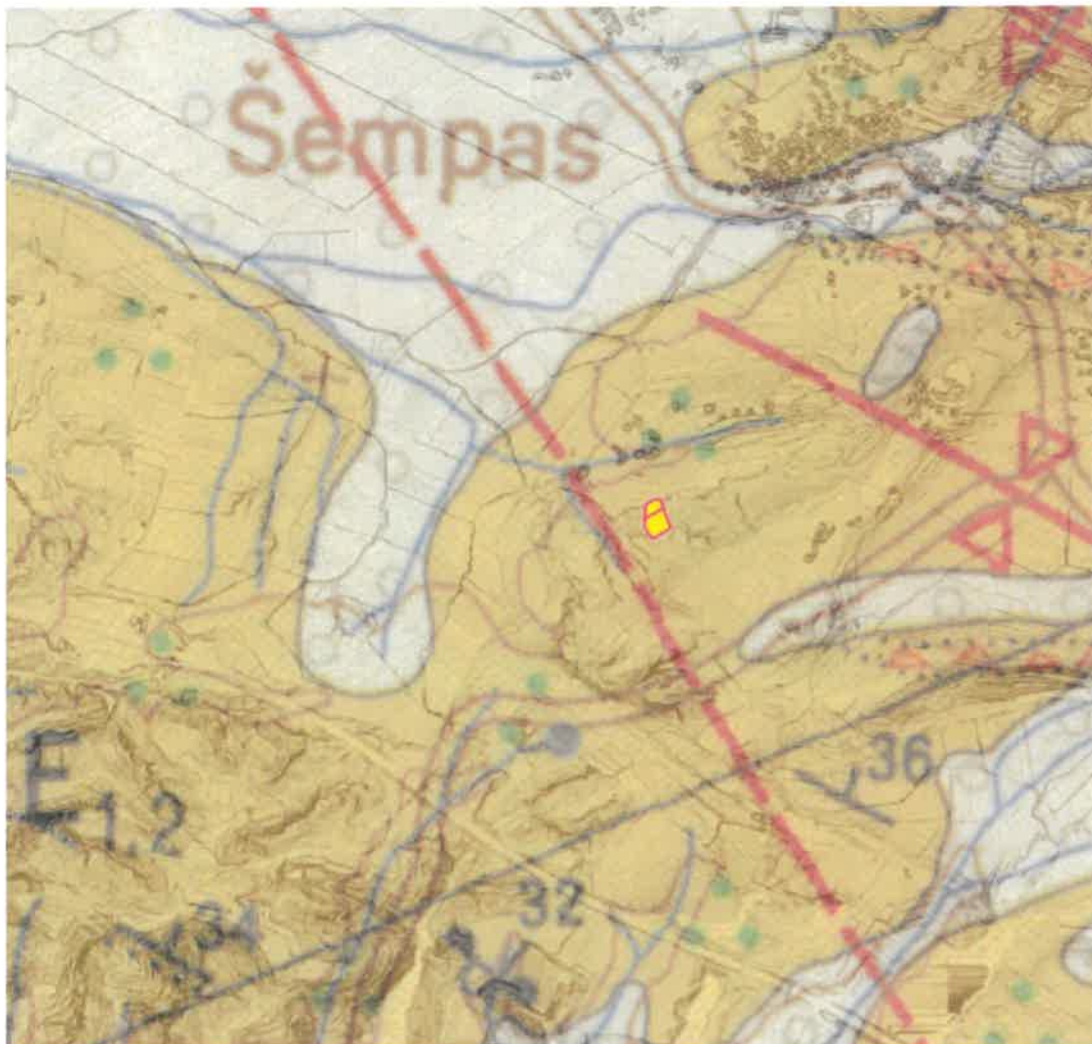
Spodnja slika (Slika 3) prikazuje opozorilno karto verjetnosti pojavljanja plazov v merilu 1:25.000 in okvirno območje posega.

Slika 3: Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja plazov v merilu 1:25.000 in območje posega.

4 Geološke, hidrogeološke karakteristike širšega obravnavanega območja

Spodnja slika prikazuje območje posega s prikazom pobud na osnovni geološki karti (Slika 4).

Slika 4: Prikaz območja na osnovni geološki karti - list Gorica - Palma.

Na širšem območju prevladujejo eocenske flišne kamnine. Fliš sestavlja zaporedje različno debelih plasti peščenjakov, meljevec oziroma laporovcev. Na ožjem območju po ocenah prevladujejo tanko plastnati različki fliša, kar pomeni, da v sekvenci prevladuje lapornata komponenta nad kompaktnjšim peščenjakom, plasti slednjega pa so običajno tanke. Med zaporedjem omenjenih kamnin so pogoste tudi plasti kompaktnih apnenčastih breč, kalkarenitov, kalkruditov in lapornatih apnencev. Njihova debelina lahko variira med manj kot pol metra do več metrov. Plast debeline med 1 in 2 m je bila zabeležena tudi neposredno pod obravnavanim območjem. Teren prekriva deluvilani pokrov, ki ga na položnejših delih predstavlja peščen melj do peščena glina, na pobočjih z večjimi nakloni pa glinasti in meljasti grušč.

Iz hidrogeološkega vidika so na širšem območju plasti, ki tvorijo neznačilne vodonosnike z lokalnimi ali omejenimi viri podzemne vode ali celo plasti dejansko brez virov podzemne vode. Vodonosnike na območju lahko sicer opredelimo kot razpoklinske in nezvezne. Med bolj

prepustne plasti štejemo plasti peščenjakov in plasti apnenčastih konglomeratov in peščenjakov, ki so tudi prisotni na območju, plasti laporovca v flišni sekvenci pa lahko smatramo kot praktično neprepustne. Skoncentrirani odtoki vode se lahko pojavljajo v debelejših plasteh peščenjakov in v karbonatnih plasteh (kalkareniti, kalkruditi, lapornati apnenci), kjer je poleg razpoklinske poroznosti lahko prisotna tudi kraška poroznost.

Spodnja slika prikazuje območje posega na hidrogeološki karti – IAH (Slika 5).

Slika 5: Prikaz območja na hidrogeološki karti – IAH.

4.1 Inženirsko-geološke značilnosti območja

Fliš, ki gradi kamninsko podlago območja, je pogosto mehansko šibek ter nagnjen k preperevanju in eroziji. Preperevanje je bolj izraženo v mehansko šibkejših litoloških členih sekvence, katere zastopajo laporovci in meljevci, medtem ko so peščenjaki, ter posamezne plasti kalkarenitov, kalkruditov in lapornatih apnencev na preperevanje bolj odporne in predstavljajo mehansko boljši člen fliša. Selektivno preperevanje povzroča zmanjšano stabilnost tal, zlasti na pobočjih, kjer so pogosti pojavi plazanja in površinskega drsenja. Kjer je plastovitost kamnin neugodna (usklajena z naklonom pobočja) se povečuje možnost zdrsov po preperelih ali navlaženih slojih laporovca med plastmi peščenjaka oziroma drugih mehansko odpornejših litologij.

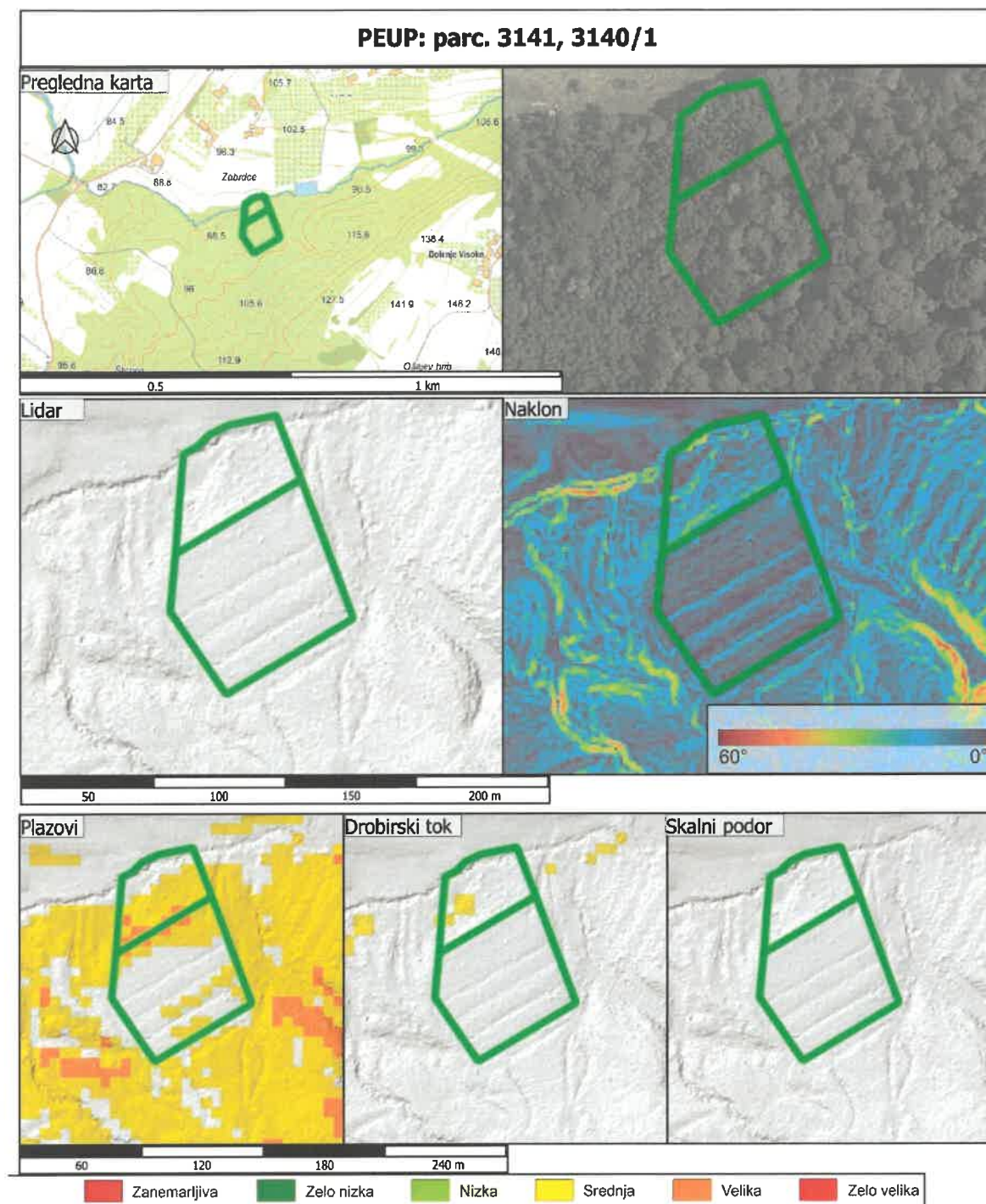
Zemljinski pokrov, ki prekriva fliš, ima različno debelino – od manj kot pol metra na izpostavljenih grebenih in pobočjih do več metrov v konkavnih legah in dolinskih poglobitvah, kjer se preperina povečuje na račun soliflukcijskih procesov in usedanja aluvialnih in deluvialnih sedimentov. Stabilnost pobočij je močno odvisna od debeline tega sloja nevezanih sedimentov: tanjši sloji pogosto predstavljajo manjše tveganje, medtem ko debelejši, slabo drenirani zemljinski pokrovi povečujejo možnost površinskih plazov, še posebej ob močnem deževju.

5 Analiza vpliva posega na obstoječo ogroženost pojavljanja zemeljskih plazov

V nadaljevanju je predstavljena analiza posega iz vidika vpliva na obstoječo ogroženost pojavljanja plazov. Poglavje predstavlja sintezo predhodno izvedenih analiz prostora, terenskega ogleda in pričakovanih vplivov glede na poseg.

Na sliki (Slika 6) je predstavljeno območje na različnih podlagah in razpoložljivih kartah plazovitosti.

V preglednici (Preglednica 1) so sistematično podani osnovni podatki o posegu, opis območja, geološke, hidrogeološke in stabilnostne razmere določene na podlag terenskega ogleda ter morebitni omilitveni ukrepi za sprejemljivost posega. Ukrepi so razdeljeni na stabilnostne ukrepe ter na ukrepe, ki zadevajo odvodnjo padavinskih in zalednih vod, saj so v večini primerov ravno to dejavniki, ki botrujejo poslabševanju stabilnosti nekega območja. V tabeli je podana tudi sklepna ocena sprejemljivosti.

Slika 6: Prostorska analiza obravnavanega območja na različnih grafičnih podlagah in kartah plazljivosti.

Preglednica 1: Zbirna tabela stanja prostora, geoloških, hidrogeoloških in stabilnostnih razmer ter omilitvenih vplivov za sprejemljivost posega.

Parcelna številka		Katastrska občina	
3141, 3140/1		2311 - Vitovlje	
Plazenje	Drobirski tokovi	Podori	Skupna
4	2	1	4
Opis spremembe		Predvidena raba	Površina (m ²)
G,K		Nadomestno kmetijsko zemljišče	4,790
Trenutno stanje na zemljišču		Predvideni posegi	
Teren je blago nagnjen proti severozahodu in blago terasasto oblikovan. Naklon položnejših delov se giblje med 5 in 10 stopinj, nakloni brežin pa ne presegajo 25 stopinj. Na območju je prisoten gozd.		Kmetijsko zemljišče	
Geološke razmere			
Podlago predstavlja fliš, ki pa na terenu ne izdaja. Glede na sestavo preperine ocenjujemo, da je na lokaciji prisoten tanko plastnati fliš z večinskim deležem lapornate komponente, podrejeno pa se pojavljajo tanke plasti peščenjaka. Pod tem paketom se pojavlja plast kalkarenita v debelini vsaj 1 m. Plast ni prisotna na območju obravnave, se pa nahaja v geološkem profilu pod njo. Glede na OGK je vpad plasti usmerjena proti severozahodu. Podlago prekriva deluvij, ki se giblje med 0,5 in 1 m. Sestava deluvija je glinasti grušč z relativno nizko vsebnostjo grušča.			
Hidrogeološke razmere			
V nižjih delih območja se pojavljajo močila in izviri, ki so prisotni na širšem območju in se stekajo v potok, ki teče na severnem robu območja in predstavlja lokalno drenažno bazo. Izviri se pojavljajo od 5 do 15 višinskih metrov nad potokom in izvirajo iz plasti kalkarenita znotraj flišne sekvence. Ocenjujemo, da se na obravnavanem območju podzemna voda nahaja plitvo pod površjem (do max 2 m) v slabo prepustnih delih lapornatega fliša. Nekoliko večje izdatnosti so lahko prisotne nižje v plasti kalkarenita. Z izjemo kalkarenitnih plasti, ki so lahko tudi zakrasele, je prepustnost preostalega dela fliša zelo nizka, ki je za potrebe ponikanja praktično neprepusten.			
Ocena stabilnosti			
Teren je v prvotnem stanju stabilen, brez znakov večjih labilnih območij. Blage terase na območju so neizrazite in ne kažejo znakov aktivnih erozijskih procesov. Erozija je zabeležena le tik ob vodotoku na severnem robu območja, kjer prihaja do manjšega zajedanja v brežine.			
Predlog ukrepov - stabilnost			
<ul style="list-style-type: none"> V kolikor bo teren po spremembi namembnosti terasasto oblikovan, je potrebno zagotoviti stabilnost brežin teras z ustreznimi nakloni ali podpornimi ukrepi. 			
Predlog ukrepov - odvodnja			
<ul style="list-style-type: none"> Pomembno je urediti odvodnjo padavinske vode iz ravnih delov teras, da ne bo prihajalo do zamakanja zemljine in poslabševanja stabilnostnih razmer. Vode se lahko vodijo vzdolž terase po vodotesnih jarkih in ob straneh odvajajo v vodotok na severnem robu območja. V primeru izvedbe podpornih ukrepov je potrebno zagotoviti drenažo in odvodnjo zalednih podzemnih vod. 			
Ocena sprejemljivosti			
Sprejemljivo ob upoštevanju omilitvenih ukrepov.			

V nadaljevanju so podane še fotografije terenskega ogleda (Slika 7 do Slika 10).

Slika 7: Stabilne brežine na starejših terasah.

Slika 8: Stabilen ravninski teren z blagimi nakloni.

Slika 9: Erozija vodotoka, ki pa na obravnavanem območju ni zelo poudarjena. Fotografija posneta zahodno od območja.

Slika 10: Izvir iz debelejše plasti kalkarenita, ki se nahaja tudi pod obravnavanim območjem.

6 Zaključek

Za naročnika g. Iztok Štukelj, Šempas 32a, 5261 Šempas je bilo pregledano območje parcel 3141 in 3140/1; k.o. 2311 - Vitovlje, kjer je podana pobuda za spremembo namebnosti zemljišča je bila izdelana ocena o vplivu posega na obstoječo verjetnost pojavljanja plazov. Poseg, ki je obravnavan v poročilu je sprememba namembnosti iz gozdnega v kmetijsko zemljišče v sklopu zagotovitve nadomestnih kmetijskih zemljišč.

Za območje je na voljo karta verjetnosti pojavljanja plazov 1:25.000. Na podlagi karte je razvidno da se območje delno nahaja na razredih srednje in velike verjetnosti pojavljanja plazov.

Iz terenskega pregleda območja so bile določene geološke, hidrogeološke in stabilnostne razmere na obravnavanem območju. Na podlagi ugotovitev je podana sklepna ocena vpliva posega na obstoječo plazovitost na obravnavanem območju. V sklopu pregleda je bilo pregledano tudi zaledno in dolvodno območje predvidenega posega, saj se z pričujočim poročilom poleg vpliva na območju samega posega preučuje tudi morebitni vpliv posega na območja v vplivnem območju.

Ugotovljeno je bilo, da je poseg na obravnavanem območju dopusten ob upoštevanju omilitvenih ukrepov, ki so sistematično navedeni v poglavju 5.

7 Viri

7.1 Spletni viri

- Atlas okolja (ARSO):
http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso
- Atlas Voda (DRSV):
<https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=f89cc3835fcd48b5a980343570e0b64e>

7.2 Viri podatkov za GIS obdelavo:

- GeoHub: <https://geohub.gov.si/ags/rest/services/>
- GisPortal: <https://gisportal.gov.si/arcgis/rest/services>
- Geološke Karte: <https://ogk100.geo-zs.si/>